

Nr 7.

Ankom till riksdagens kansli den 8 februari 1935 kl. 12 m.

*Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag
till lag om ändrad lydelse av 11 kap. 37 och 38 §§
rättegångsbalken.*

Genom en den 14 december 1934 dagtecknad, till lagutskott hänvisad proposition, nr 5, vilken behandlats av första lagutskottet, har Kungl. Maj:t under återopande av propositionen bilagda, i statsrådet och lagrådet förda protokoll föreslagit riksdagen att antaga följande vid propositionen fogade förslag till

L a g

om ändrad lydelse av 11 kap. 37 och 38 §§ rättegångsbalken.

Härigenom förordnas, att 11 kap. 37 och 38 §§ rättegångsbalken skola erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives:

37 §.

Underrätt förordne vissa män att, då de därom anlitas, delgiva stämningar och domstolars beslut, så ock eljest verkställa delgivning av handlingar. Förordnande att vara stämningsman meddelas för visst kalenderår eller del därav och må, om skäl därtill äro, av rätten återkallas. Sådan stämningsman gånge, då han första gången förordnas, inför rätten ed, att han redligen och utan försumlighet skall uträtta de delgivningsärenden som åt honom uppdragas. Fjärdingsman vare utan särskilt förordnande stämningsman.

Förteckning å dem som äro till stämningsmän förordnade skall finnas anslagen å rättens dörr samt å landet hållas tillgänglig å domsagens kansli.

38 §.

Intyg av stämningsman, emot vilken ej förekommer jäv som om vittne är stadgat, gälle såsom fullt bevis, att delgivning blivit så verkställd som intyget innehåller. Enahanda vitsord tillkomme intyg, som meddelats av nämndeman eller av landsfogde, stadsfogde, landsfiskal, stadsfiskal eller notarius publicus eller av svensk konsul eller vid svenskt konsulat anställd tjänsteman, så ock intyg av polisman i stad, då han verkställt delgivningen efter förmans uppdrag.

Intyg, att — — — intyget innehåller.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1936; dock att förordnande av stämningmän för år 1936 må dessförinnan meddelas, samt att frågan om vitsord av intyg rörande delgivning som före nämnda dag verkställts skall bedömas enligt äldre lag.

Enligt äldre lag meddelade förordnanden för stämningmän skola upphöra att gälla med utgången av år 1935.

Beträffande de skäl, som ligga till grund för förslaget, får utskottet, i den mån redogörelse därför icke lämnas här nedan, hänvisa till propositionen.

Gällande bestämmelser om delgivning av stämning återfinnas i 11 kap. rättgångsbalken. På grund av hänvisningar i ett flertal författningar till dessa bestämmelser ha de erhållit vidsträckt tillämpning jämväl beträffande delgivning i övrigt.

Angående formen för delgivning stadgas i 7 §, att stämning skall genom kärandens försorg delgivas svaranden medelst handlingens överlämnande i huvudskrift eller besannad avskrift. I 38 § ha upptagits vissa bestämmelser, åsyftande att för käranden underlätta förandet av bevis om delgivning. Sålunda skall intyg av två ojäviga stämningmän gälla såsom fullt bevis att delgivning blivit så verkställd som intyget innehåller. Enahanda vitsord tillkommer intyg som meddelats av landsfogde, stadsfogde, landsfiskal, stadsfiskal eller notarius publicus eller av svensk konsul eller vid svenskt konsulat anställd tjänsteman, så ock intyg av fjärdingsman, då han verkställt delgivningen efter förmans uppdrag. Slutligen skall skriftligt erkännande om delgivning anses såsom fullt bevis, om det är bestyrkt av en ojävig stämningssman. — Om stämningssman stadgas i 37 §, att underrätt skall förordna vissa män att, då de därom anlitas, delgiva stämningar och domstolars beslut samt eljest verkställa delgivning av handlingar. Dessa stämningssmän skola inför rätten gå ed, att de redligen och utan försumlighet skola uträtta de delgivningsärenden som uppdragas åt dem. Fjärdingsman är utan särskilt förordnande stämningssman; likaså nämndeman, om han åtager sig delgivningsuppdraget. På grund av bestämmelse i lagen den 6 juni 1925 om tillämplighet å vissa polismän av föreskrifter angående fjärdingsmän skall vad som i nu förevarande avseende är stadgat om de senare jämväl gälla i fråga om polisman som jämlikt lagen om polisväsendet i riket finnes anställd i polisdistrikt å landsbygden.

Bevisning om delgivning av stämning må ske med användande av vilka bevismedel som helst. Av praktiska skäl tillämpas emellertid så gott som alltid den form som angives i 11 kap. 38 § rättgångsbalken. Beträffande delgivning av andra handlingar har i vissa fall företeende av sådant delgivningsbevis som där sägs gjorts obligatoriskt. Detta gäller t. ex. i fråga om delgivning av besvär hos hovrätt och Kungl. Maj:t (27 kap. 6 § och 30 kap. 42 § rättgångsbalken samt 219 och 230 §§ utsökningslagen), delgivning av borgenärs

konkursansökan och av föreläggande att avlägga borgenärsed i konkurs (12 och 117 §§ konkurslagen) samt delgivning av ansökan om åläggande för gäldenär att avlägga utmätningssed (5 § lagen den 13 maj 1921 om utmätningssed).

Stämningsmans rätt till ersättning är reglerad genom förordningen den 12 juli 1878 (nr 24 s. 21) angående ersättning till förrättningsmän för utmätning i enskilda mål samt till stämningsmän m. m., enligt vars 4 § för delgivning av stämning, domstols, myndighets eller tjänstemans beslut eller kallelse eller annan handling jämte bevis om delgivningen skall till envar av de stämningsmän eller betjante, vilka verkställa delgivningen, erläggas 75 öre för varje person som undfår del av handlingen. I 5 § samma förordning är stadgat, att om resa erfordras för verkställande av förrättning å landet eller i stad utom stadens planlagda område, förrättningsman och vittne äro berättigade till ersättning, vardera för skjuts efter en häst; dock att, när flera förrättningar verkställas under samma resa eller på samma dag, skjutsersättningen skall fördelas mellan samtliga förrättningarna i förhållande till förrättningsställets avstånd från förrättningsmannens och vittnets hemvist. Sedan 1911 års skjutsstadga upphört att gälla med utgången av år 1933, skall enligt kungörelsen den 21 december 1933 (nr 669) skjutsersättning enligt 5 § nyssnämnda förordning tillsvidare beräknas efter visst angivet belopp per kilometer.

Inom riksdagen har flera gånger väckts frågan om en förenkling av sättet för delgivning och i samband därmed minskning av de med delgivningen förenade kostnaderna.

Sålunda yrkades i en motion till 1917 års riksdag (II: 244), att vitsord såsom fullt bevis skulle tillerkännas intyg av *en* stämningsman eller eventuellt en stämningsman och en annan person. Motionen resulterade i att riksdagen, på hemställan av lagutskottet, i skrivelse till Kungl. Maj:t (nr 57) anhöll om lagändring i syfte att förenkla delgivningsförfarandet.

I anledning av nämnda riksdagsskrivelse infordrade Kungl. Maj:t yttranden i ämnet från överståthållarämbetet och samtliga länsstyrelser. Ärendet överlämnades därefter till processkommissionen, som även upptagit frågan till behandling i sitt år 1926 avgivna betänkande angående rättegångsväsendets ombildning.

I en motion vid 1931 års riksdag (II: 6) återupptogs frågan om lagändring i syfte att minska de med delgivning förenade kostnaderna. — Första lagutskottet anförde i avgivet utlåtande (nr 14), att utskottet fortfarande ansåge skäl föreligga att söka genom lämpliga lagstiftningsåtgärder nedbringa kostnaderna för delgivningsförfarandet. Det förefölle utskottet som om intyg av en stämningsman borde kunna anses tillräckligt betryggande, därest största noggrannhet iakttoges vid antagandet av stämningsmän och kontroll över deras verksamhet utövades. Utskottet hemställde, att riksdagen måtte hos Kungl. Maj:t anhålla om utredning huruvida och på vad sätt 11 kap. 38 § rättegångsbalken kunde ändras i syfte att förenkla det där angivna delgivningssättet, samt om framläggande av de förslag vartill utredningen kunde

giva anledning. — Utskottets hemställan bifölls av kamrarna, i anledning varav riksdagen avlät skrivelse till Kungl. Maj:t (nr 75).

Sedan inom justitiedepartementet upprättats ett utkast till lag, i huvudsak överensstämmande med nu föreliggande förslag, ha efter remiss utlåtanden över detta lagutkast inkommit från samtliga domhavande, rådhusrätter och polisdomstolar i riket, från hovrätterna och processlagberedningen samt från Sveriges advokatsamfund.

Förslaget innebär, till en början, att förordnande att vara stämningsman må meddelas allenast för visst kalenderår eller del därav. Sådan stämningsman skall avlägga ed, då han första gången förordnas. Förordnandet må, om skäl därtill äro, av rätten återkallas. Liksom nu skall fjärdingsman utan särskilt förordnande vara stämningsman.

Enligt förslaget skall vidare intyg av en stämningsman, mot vilken ej förekommer jäv som om vittne är stadgat, gälla såsom fullt bevis att delgivning blivit så verkställd som intyget innehåller. Enahanda vitsord skall på samma sätt som för närvarande tillkomma intyg, som meddelats av landsfogde, stadsfogde, landsfiskal, stadsfiskal, notarius publicus, svensk konsul eller vid svenskt konsulat anställd tjänsteman men därutöver jämväl intyg utfärdat av nämndeman eller av polisman i stad, i fråga om den sistnämnde dock endast då han verkställt delgivningen efter förmans uppdrag.

Utskottet. Förevarande förslag innebär en icke oväsentlig förenkling av förfarandet vid stämnings delgivning och den sålunda föreslagna åtgärden bör i sin mån bidra till att nedbringa kostnaderna för den rättssökande allmänheten. Mot avfattningen av förslaget har utskottet icke funnit anledning till erinran.

Utskottet får alltså hemställa,

att förevarande proposition måtte av riksdagen bifallas.

Stockholm den 8 februari 1935.

På första lagutskottets vägnar:

A. ÅKERMAN.

Vid detta ärendes behandling ha närvarit:

från första kammaren: herrar *Akerman*, *Anderson* i Hägelåkra, *Klefbeck*, *Svenson* i Eskhult*, *Löfgren*, *Branting**, *Wijkström** och *von Mühlensfels*;

från andra kammaren: herrar *Lindqvist*, *Nilsson* i Antnäs* och *Hedlund* i Östersund, fru *Östlund*, herrar *Olsson* i Rimforsa och *Olsson* i Mellerud, fröken *Wellin* samt herr *Johansson* i Bro.

* Ej närvarande vid utlåtandets justering.